

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kadın mahpuslarla yaptığım görüşmelerde tarafıma iletilen hak ihlalleri şu şekildedir:

- Mahpuslara, açık görüşe gelen ziyaretçilere sarıldıkları için ve zılgıt çektikleri için mahpuslar hakkında tutanak tutulup disiplin cezası verildiği ve bu durumun her açık görüşte tekrar ettiği,
- Mahpusların koşullu salıverilmelerinin keyfi-hukuka aykırı gerekçeler ve pişmanlık dayatmalarını kabul etmedikleri için idare ve gözlem kurulu tarafından ertelendiği,
- Sıcak suyun düzenli olarak akmadığı; saat 14:00 ile 20:00 arası sıcak su verileceğinin söylendiği ancak gün içerisinde 1 saat sıcak su geldiği,
- Koğuşlarda 12 kişi kaldıkları, 3 banyo olduğu, banyoların arızalı olduğu ve tamir edilmediği, 2 tane kullanabilir durumda banyo olduğu, duş alırken 1'er kişi duş aldıktan sonra sıcak suyun tükendiği, bazen banyo sırasında sıcak suyun kesildiği ve kettleda su kaynatmak zorunda kaldıkları,
- Koğuş değişimlerinin yapılmadığı, tüm hapisanelerde isteğe bağlı olarak koğuş değişikliği yapıldığı ancak buldukları hapisanede buna izin verilmediği,
- Kurs açılmadığı, ancak ticari amaçlı kursların açıldığı, eğitim amacıyla yetenek geliştirmek amacıyla kursların açılmadığı, gitar kursu vb kurslara çıkamadıkları, 4. derece karakalem kursu olduğu sadece ona çıkabildikleri ancak seviye ve derecenin değiştirilmediği, hep aynı eğitimin verildiği, 3 haftada bir saat sadece kendi koğuşlarıyla birlikte spora çıkabildikleri,
- Revire ihtiyaç halinde götürülmedikleri, hastane sevklerinin yapılmadığı, tedavilerin aksatıldığı veya yapılmadığı, asker yok denilerek sevklerin yapılmadığı, bunun için mahpusların jandarmaya yazıldığı, biz ne zaman çağırılırsa geliriz diye cevap verildiği, hapisanenin bunu bahane ederek hastane sevklerini yapmadığı,
- 12.02.2025 tarihinde bir genelgenin koğuşlara tebliğ edildiği, kapaşonlu kıyafetlerin yasaklandığı, takı takmanın yasaklandığı,
- R.A. ve M.D. isimli ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilen mahpusların kanalizasyonlarının bozulduğu, 3 hafta yapılmadığı o nedenle başka koğuşların havalandırmasına çıkartıldıkları, odalarındaki tuvaletten pislik çıktığı ve kendi odalarındaki tuvaletleri kullanamadıkları,

- Hastaneye sevk edilmedikleri, göz, diş ve kanser hastalarının sevk konusunda idarenin hastaneye götürmeme ve jandarmanın sevk sırasında çift kelepçe uygulanması hususunda özel bir tutum içinde oldukları,
- Hapishanenin rutubetli ve nemli olduğu, duvarların dahi su ile mahpuslar tarafından yıkıldığı, koğuş aramalarında her şeyin yere atılması ve kirletilmesi nedeniyle tüm koğuşun su ve deterjanla sürekli yıkıldığı, koğuşların soğuk olması ve kaloriferlerin yanmaması nedeniyle odaların kurumadığı,
- Tüm hafta boyunca sadece 10 dakika telefon görüşmesi yapılabildikleri, bu sürenin kısa oluşunun bütün mahpusları zorladığı,
- Kapalı ve açık görüş süresinin 45 dakika olmasının kilometrelerce uzaktan gelen aileler için çok kısa olduğu,
- Mahpusların koğuş temizlemek için kantinden aldıkları paspasların boylarının kısaltıldığı, 40 cm çek-paslar verildiği, bu çek-paslarla temizlik yaptıklarında bel ve boyun fitiği ağrılarının başladığını, almış oldukları fizik tedavilerin bu nedenle işe yaramadığını, zaten hastaneye sevkler de yapılmadığından fizik tedavi de alamadıkları,
- Aramalarda koğuşların dağıtıldığı ve bu aramaların çok sık yapıldığı, her arama sonrası temizlik yapmak zorunda kaldıkları, aramalar sırasında iç çamaşırların yerlere dökülüp saçıldığı, çöplerin odaya döküldüğü, boş poşetlere dahi el konulduğu, aramaların haftada 2 güne çıktığı, mühürlü mektuplara dahi el konulduğu, tüm defterlere el konulduğu, not alabilecekleri bir defterin dahi koğuştaki kalmadığı, el koyma kararlarının bazen 3 ayda kendilerine verildiğinden itiraz sürecinin uzadığı, koğuşa giriş çıkış aramalarında elbiselerin aranması gerektiği halde bedenlerinin tacize varacak düzeyde arandığı, gardiyanların “her sayım kısmi bir aramadır” dedikleri,
- Giyim, saç kesimi vb. konularda mevzuatta düzenlenmeyen kuralların dayatıldığı, saç kesimlerinde ensenin açık olmayacak şekilde olacağı, ince veya kalın askılı kıyafet giyilmeyeceği, diz üstü etek, elbise veya pantolon giyilmeyeceği şeklinde dayatmalar olduğu, gardiyanlardan birinin bir mahpusa “omuzların görünmesin yeni müdür istemiyor” dediği,
- Gardiyanların üstenci, ezen ve aşağılayıcı şekilde mahpuslarla konuştukları,
- Mektupların içeriğine çok fazla sınırlama getirildiği, mahpuslara otosansür uygulanmaya çalışıldığı veya sınırlamalara uymayan mahpusların mektuplarına soruşturma açılarak baskı aracı olarak disiplin cezalarının verildiği,
- Ödül ve ceza yöntemleri ile mahpusların kişiliksizleştirilmeye, terbiye etmeye, siyasi mahpusları zorlamaya dönük olarak mahpuslar hakkında sürekli tutanak tutulduğu, keyfi ve hukuki dayanaktan yoksun disiplin soruşturmalarının başlatıldığı,
- Görüntülü telefon görüşmesi hakkının siyasi mahpuslara kullanılmadığı,
- Aylık temizlik malzemelerinin düzenli verilmediği, kalitesiz ve ürünlerin az verildiği, pedlerin kalitesiz olduğu, temel kullanım ürünlerinde sınırlama olduğu, plastik ürünlerin çoğu zaman kantinde bulunmadığı,
- Kıyafet kotasına içlik, tayt vb eşyaların girmesi halinde kıyafet alabilme sınırlarının oldukça düştüğü, kışın koğuşların soğuk olması nedeniyle iki üç kat kıyafet giymek zorunda kalan mahpusların kıyafet kotası nedeniyle zorluk yaşadığı,
- Menopoz döneminde olan kadınlara ve bebekli annelere ek gıda verilmediği,
- Vejeteryanların yemeklerinin hep aynı olduğu, farklı yemek verilmediği ve çok kötü olduğu, yeterli besini alamadıkları,

- Örgü kazak, hırka, patik vb el örgüsü hiçbir eşyanın hapisaneye alınmadığı,
- Koğuşlarda bulunan banyo liflerinin aramada toplandığı, dışardan mahpuslara gönderildiğinde alınmayacağı, kantinde de satılmadığı için alamadıkları,
- Kantinde satılan ürünlerin kalitesiz olmasına rağmen fiyatlarının yüksek olduğu,
- Battaniyelerin sınırlı verildiği, kantinden sınırlı alabildikleri için mahpusların üşüdükleri,
- Alevi inancına göre düzenleme yapılmadığı, “dede” getirilmediği, mum verilmediği,
- Sosyal aktivite hakkından özellikle siyasi mahpusların yararlanamadıkları,
- Diğer koğuşlardaki mahpuslarla ortak alan veya sohbetle çıkarılmadıkları,
- Kışın kaloriferlerin sınırlı yakıldığı, ısıtmadığı,
- Revirde vardiyalı çalışan (akşamları ve hafta sonu) hemşire olmadığı,
- Kitap sınırlamasının olduğu, vaizenin denetiminden geçtikten sonra, onun bakış açısı veya fikrine göre verilip verilmeyeceğine karar verildiği,
- Yazdıkları dilekçe ve mektupların dışarı çıkarılmadığı, mektupların örgütsel motivasyonu yüksek tutma gibi gerekçelerle kendilerine verilmediği, bu konuda İnfaz Hakimliğine itirazlarda buldukları,
- İç posta ya da sohbet hakkı tanınmadığı,
- Hastanelerin nezaretlerinde kelepçeli tutuldukları, tedavi olmaya gittikleri yerde adeta kelepçeli tutularak işkenceye maruz kaldıkları,
- Yemeklerin yenilemeyecek derecede kötü olduğu,
- Fotoğraf çektirmek için çağırdıklarında aylarca gelinmediği,
- Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası olan kadınların kaldıkları alanın çok dar ve kısıtlı bir alan olduğu, tuvalete gittikleri yer ile bulaşıklarını yıkadıkları lavabonun ortak olduğu, kadınların hastalıklara sürüklendiği aktarımları yapılmıştır.

Bu bağlamda:

1. Mahpuslara açık görüş sırasında ziyaretçilerine sarılmaları ve zılgıt atmaları gerekçe gösterilerek disiplin cezası verildiği doğru mudur? Bu cezaların yasal dayanağı nedir?
2. Mahpusların koşullu salıverilmelerinin keyfi şekilde, “pişmanlık” gibi dayatmalarla engellenmesi idare ve gözlem kurullarını paralel mahkemelere dönüştürmekte olduğundan bu konuda bir adım atmayı düşünüyor musunuz?
3. Sıcak su erişiminin yalnızca bir saatle sınırlı olması, duşlarda sıcak suyun sürekli kesilmesi ve bunun hijyen sorunlarına yol açtığı iddiasıyla ilgili bir girişimde bulunacak mısınız?
4. Koğuşlarda kişi başına düşen banyo sayısının yetersiz olduğu ve arızalı banyoların uzun süre onarılmadığı doğru mudur?
5. Cezaevinde kurs, kültürel-sportif faaliyet gibi sosyal haklara neden erişim kısıtlanmaktadır?
6. Mahpusların revire götürülmediği, hastane sevklerinin yapılmadığı, özellikle göz, diş ve kanser hastalarının tedaviye erişiminin engellendiği doğru mudur?
7. 12.02.2025 tarihli bir genelgeyle kapişonlu kıyafetlerin ve takıların yasaklandığı iddiası doğru mudur? Bu uygulamanın hukuki dayanağı nedir?
8. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan mahpusların kanalizasyon arızaları nedeniyle 3 hafta boyunca tuvaletlerini kullanamadığı, havalandırmaya dahi

çıkamadıkları doğru mudur?

9. Cezaevinin fiziki koşullarının rutubetli, nemli ve soğuk olduğu; kaloriferlerin yeterince çalışmadığı, temizlik koşullarının sağlıksız olduğu iddiaları hakkında Bakanlığınızca bir denetim yapılmış mıdır?
10. Haftalık yalnızca 10 dakika telefon görüşmesi hakkı yeterli bulunmakta mıdır?
11. Uzak illerden gelen aileler için 45 dakikalık açık görüş süresinin uzatılması düşünülmekte midir?
12. Cezaevi kantininde temizlik ve hijyen malzemelerinin kalitesiz olduğu, fiyatların yüksek olduğu, ped gibi temel ihtiyaçların sınırlı verildiği doğru mudur?
13. Aramalarda mahpuslara ait özel eşyaların yere atıldığı, defterlere el konulduğu, beden aramalarının tacize varacak biçimde yapıldığı iddiaları hakkında soruşturma başlatılmış mıdır?
14. Mahpuslara yönelik disiplin soruşturmalarının artırıldığı, siyasi mahpuslara yönelik baskı aracı olarak kullanıldığı yönündeki iddialar hakkında inceleme yapılmakta mıdır?
15. Görüntülü telefon görüşme hakkının tüm mahpuslar için eşit uygulanması neden sağlanmamaktadır?
16. Vejetaryen mahpuslara yeterli ve dengeli beslenme koşulları neden sağlanmamaktadır?
17. Alevi mahpuslara inançları doğrultusunda ibadet imkânı verilmemesinin gerekçesi nedir? Bu konuda bir adım atılacak mıdır?
18. Cezaevinde kitap sınırlamasının bir vaize tarafından belirlenmesi yasal mıdır? Hangi yetkiye dayanmaktadır?
19. Kadın mahpusların yazdığı mektupların “örgütsel motivasyon” gerekçesiyle engellenmesinin keyfiliği karşısında Bakanlığınız bir adım atacak mıdır?
20. Fotoğraf çekimleri neden aylarca sarkmaktadır?
21. İzmir kadın kapalı ceza infaz kurumundaki ihlaller nedeniyle Bakanlığınız bir inceleme başlatacak mıdır?